

OPĆI PODACI			
IME I PREZIME	Marinela Boras		
Naziv studija	Poslijediplomski sveučilišni studij Pedagogija i kultura suvremene škole		
Matični broj	298		
Odobravanje teme za stjecanje doktorata znanosti (staviti križić u polje)	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ po osnovi znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca			
Datum i mjesto			
Adresa			
Telefon / mobitel			
e-pošta			
ŽIVOTOPIS			
Obrazovanje (od novijega k starijem datumu)	<p>2020. – danas Poslijediplomski sveučilišni studij Pedagogija i kultura suvremene škole, Filozofski fakultet Osijek</p> <p>2016. - 2018. Slovensko kulturno društvo „Stanko Vraz“ – završen osnovni i napredni tečaj slovenskoga jezika</p> <p>2010. - 2012. Hrvatska udruga gluhoslijepih „Dodir“ – završen cjelokupni tečaj hrvatskoga znakovnoga jezika</p> <p>2011. Sveučilištu u Augsburgu, Njemačka – Erasmus mobilnost</p> <p>2009. – 2011. Filozofski fakultet Osijek, diplomski studij engleskog i njemačkog jezika i književnosti, magistra edukacije engleskoga i njemačkoga jezika i književnosti</p> <p>2005. – 2009. Filozofski fakultet Osijek, preddiplomski studij engleskog i njemačkog jezika i književnosti, sveučilišna prvostupnica engleskoga i njemačkoga jezika i književnosti</p> <p>2001. – 2005. I. gimnazija Osijek</p> <p>1993. – 2001. Osnovna škola „Franje Krežme“, Osijek</p>		

Radno iskustvo (od novijega k starijem datumu)	<p>2012. – danas Trgovačka i komercijalna škola „Davor Milas“ Osijek, nastavnica engleskoga i njemačkog jezika</p> <p>2015. – 2018. Edunova - škola informatike i managementa, nastavnica engleskoga i njemačkoga jezika te voditeljica Katedre za strane jezike</p> <p>2015. – 2016. I. gimnazija Osijek, nastavnica engleskoga jezika</p> <p>2012. Gaudeamus – prva privatna srednja škola u Osijeku s pravom javnosti, nastavnica njemačkoga jezika</p>
Popis radova	<p>Boras, M. (2022). Immersive Technology in Education, <i>Proceedings - ICT in Life</i>, 242-250.</p> <p>Boras, M. (2022). Figurative Meanings of Lexemes in Classroom Teaching of Lexis. <i>Školski vjesnik – časopis za pedagošku teoriju i praksu</i>, 71(1), 172-185.</p> <p>Boras, M. (2022). Professional Development for 21st Century Teachers. <i>ATEE-EDITE-ELTE Conference Proceedings</i>, 9-13.</p> <p>Boras, M. (2022). Augmented Reality in the Classroom. <i>INTED22 Proceedings</i>, 1411-1416.</p> <p>Boras, M. (2021). Usvajanje stranih jezika u ranoj, predškolskoj i školskoj dobi. <i>Bjelovarski učitelj – časopis za odgoj i obrazovanje</i>, 1-3, 86-92.</p> <p>Boras, M. (2021). Fenomenalno učenje iz Finske (prikaz knjige autorice Kirsti Lonka). <i>Bjelovarski učitelj – časopis za odgoj i obrazovanje</i>, 1-3, 209-211.</p> <p>Boras, M. (2021). The Impact of Participation in Online International Projects on Learners' Motivation in Second Language Acquisition. <i>EDULEARN21 Proceedings</i>. 7900-7905.</p> <p>Boras, M. (2021). International projects in online classrooms. <i>HUPEZINE – časopis Hrvatske udruge profesora engleskog jezika</i>, 14, 33-34.</p> <p>Boras, M. (2021). TRGOS as eTwinning school. <i>HUPEZINE – časopis Hrvatske udruge profesora engleskog jezika</i>, 14, 31-32.</p>

Popis aktivnih sudjelovanja na kongresima

- Boras, M. Otvoreni kurikulum kao budućnost obrazovanja. Dani doktoranada 2022., izlaganje i prezentacija, Osijek, 7. i 8. listopada 2022.
- Boras, M. Teaching about Stereotypes on Examples of American Popculture. 10th Annual Workshop: Breaking Stereotypes in American Popular Culture, izlaganje i prezentacija, Osijek, 9. i 10. rujna 2022.
- Boras, M. A Green Step for a Sustainable Future. International Doctoral Conference Sustainable Development Challenges of the Future in Research, izlaganje i prezentacija, Osijek, 26. i 27. svibnja 2022.
- Boras, M. Professional Continuous Teacher Education by Participating in Online International Projects as a Means of Future Education. Didactic Challenges IV, izlaganje i prezentacija, Osijek, 26. i 27. svibnja 2022.
- Boras, M. Immersive Technology in Education. 1st International Scientific Conference ICT in Life, izlaganje i prezentacija, online, 13. svibnja 2022.
- Boras, M. Augmented Reality in the Classroom. 16th annual International Technology, Education and Development Conference, prezentacija, online, 7. – 8. ožujka 2022.
- Boras, M. Interkulturalna kompetencija nastavnika stranih jezika. Tjedan znanosti Filozofskog fakulteta Osijek, izlaganje i prezentacija, 7. – 11. veljače 2022.
- Boras, M. The Impact of Participation in Online International Projects on Learners' Motivation in Second Language Acquisition. 13th annual International Conference on Education and New Learning Technologies. prezentacija i poster, online, 5. – 6. srpnja 2021.
- Boras, M. Prezi Tool in Digital Education. Pan-European Conference on Digital Education, izlaganje i prezentacija, online, 24. lipnja 2021.
- Boras, M. Professional Development for 21st Century Teachers. ATEE-EDITE-ELTE Conference for Early-Stage Researchers "Research in Teacher Education – the Next Generation". izlaganje i prezentacija, online, 11. lipnja 2021.
- Boras, M. eTwinning platforma kao sredstvo povezivanja vršnjaka (izlaganje i prezentacija) i Podrška djeci u online okruženju u vrijeme COVID-19 (poster). Međunarodna konferencija „Prevencijom do kulture nenasilja”, online, 28. – 29. svibnja 2021.
- Boras, M., Stojanac, M., Vukašinović, A. Podrška djeci i roditeljima u vrijeme Covid-19. Znanstveno-stručni skup „Utjecaj pandemije na rad društvenih djelatnosti i poslovnog sektora”, panel rasprava, Slatina, 13. – 14. svibnja 2021.

NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Hrvatski	Zastupljenost interkulturalnih sadržaja u kurikulumima engleskoga jezika u srednjim školama u Republici Hrvatskoj
Engleski/njemački	Presence of intercultural contents in the curricula of English as a foreign language in secondary schools in the Republic of Croatia
Jezik na kojem će se pisati disertacija	Hrvatski jezik
OBRAZLOŽENJE TEME	
Sažetak na hrvatskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	<p>U današnjem globalizirajućem svijetu razvijanje interkulturalne kompetencije učenika i nastavnika je od iznimne važnosti jer interkulturalizam pridonosi otvorenosti prema drugim kulturama, što je bitno u učenju i poučavanju stranih jezika. U doktorskom radu analizirat će se zastupljenost interkulturalnih sadržaja u kurikulumima engleskoga jezika u srednjim školama (gimnazijama i strukovnim školama) u Republici Hrvatskoj. Cilj istraživanja je utvrditi jesu li i u kojoj mjeri interkulturalni sadržaji zastupljeni u kurikulumima engleskoga jezika u srednjim školama te utvrditi postoje li razlike u kurikulumima s obzirom na vrstu srednje škole (gimnazija ili strukovna škola) u Republici Hrvatskoj. Istraživanje će se provesti putem analize sadržaja koja će sadržavati istraživačku matricu s varijablama o interkulturalnim sadržajima i sustavnim promatranjem nastave uz pomoć protokola te analizom nastave putem videozapisa. Znanstveni doprinos rada ogleda se u utvrđivanju interkulturalnih sadržaja u postojećim kurikulumima kao polazišta za unapređivanje interkulturalnog odgoja i obrazovanja u srednjim školama u Republici Hrvatskoj.</p>

Sažetak na engleskom/njemačkom jeziku
(maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)

In today's globalised world the development of intercultural competence of students and teachers is of high importance because interculturalism brings openness to other cultures, what is important in learning and teaching foreign languages. In this dissertation presence of intercultural contents in the curricula of English as a foreign language in secondary schools in the Republic of Croatia will be analysed. The aim of the research is to determine if and to which extent are intercultural contents present in the curricula of English in secondary schools and to determine if there are differences in the curricula due to the type of secondary school (gymnasium or vocational school) in the Republic of Croatia. The research will be conducted through content analysis which will include research matrix with variables about intercultural content and lesson study through videos with the help of protocols and classroom analysis. The scientific value of this research is the determination of intercultural contents in the existing curricula as a starting point for improvement of intercultural education in secondary schools in the Republic of Croatia.

Uvod (maksimalno 2000 znakova s praznim mjestima)

Učenje i poučavanje stranih jezika doživjelo je „kulturni preokret“ od pojave komunikacijskog pristupa iz sedamdesetih godina prošloga stoljeća (Byram, 2013). Ranije učenje i poučavanje stranih jezika uključivalo je, između ostalog, proučavanje literature i prijevod, a zanemarilo je potrebu za komunikacijom. S obzirom na globalizaciju, nove tehnologije i migracije, komunikacijski pristup je postao nedovoljan. Prema Livazović (2017), sve češće migracije zahtijevaju pripremu za aktivno građanstvo putem obrazovanja i inkluzije. Nastavnici i učenici trebali bi imati interkulturalnu kompetenciju – trebali bi biti svjesni kultura osoba s kojima komuniciraju. Byram (2013) osim interkulturalne (komunikacijske) kompetencije, navodi i „kulturnu osviještenost“ i „transnacionalnu kompetenciju“ koji se počinju pojavljivati u kurikulumima stranih jezika uz pojmove kao što su „kultura“ i „interkulturalno razumijevanje“.

Kurikulum¹ dolazi od latinske riječi curriculum, a prema Nacionalnom kurikulumu Republike Hrvatske za predškolski, osnovnoškolski i srednjoškolski odgoj i obrazovanje (2018) „kurikulumom nastavnih predmeta određuju se svrha i ciljevi učenja i poučavanja nastavnog predmeta, struktura pojedinog predmeta u cijeloj odgojno-obrazovnoj vertikali, odgojno-obrazovni ishod i/ili sadržaji, pripadajuća razrada i opisi razina usvojenosti ishoda, učenje i poučavanje te vrednovanje u pojedinom nastavnom predmetu, a može se utvrditi i popis potrebnih kvalifikacija učitelja i nastavnika za izvođenje kurikuluma.“

Aronowitz i Giroux (1991) govore o otvorenom kurikulumu. Kod njega je riječ o fleksibilnoj metodi izrade te odabiru sadržaja i načina rada i metodologiji. U otvorenom kurikulumu prednost se daje okvirnim uputama unutar kojih se stvaralački realizira izvedbeni program. U njemu se potiču sukonstrukcijske aktivnosti kurikulumske izgradnje i promjene „u hodu“. On maksimalno cijeni inicijativu učenika i nastavnika, spontanost događanja u nastavi i kreativno ponašanje svih sudionika obrazovanja. Kod njega se cijene prikriveni utjecaji u odgoju i obrazovanju kao svojevrsni ravnopravni suodgajatelji – skriveni kurikulum u smislu „tajnog plana učenja“ i neplaniranog obrazovnog djelovanja.

Sablić (2014) smatra da bi interkulturalni kurikulum trebao biti sredstvo usmjeravanja nastavnikova djelovanja jer određuje obvezatne nastavne ciljeve, kao i ciljeve učenja i poučavanja, a često i organizaciju učenja te postupak vrjednovanja. Prema Jukić (2013), imperativ razmišljanja o suvremenoj nastavi mora biti povezivanje nastavnih sadržaja različitih predmeta, ali i sa svakodnevnim učeničkim iskustvima.

Piršl, Benjak, Diković, Jelača i Matošević (2016) definiraju interkulturalizam kao politiku uzajamnog razumijevanja, poznavanja, prihvaćanja, međuovisnosti i ravnopravne razmjene različitih jezika, kultura i tradicija. Interkulturalizam obogaćuje školsku kulturu i razvija interkulturalne sposobnosti i vještine, uključujući verbalnu i neverbalnu komunikaciju, kritičko i kreativno razmišljanje te interakciju. Interkulturalizam također pridonosi otvorenosti prema drugim kulturama, što je posebno bitno u učenju i poučavanju stranih jezika.

¹ Vijeće za normu hrvatskoga standardnoga jezika donijelo je odluku da se riječ curriculum na hrvatski jezik ne može prevesti kao kurikulum. Međutim, s obzirom da je riječ kurikulum u službenom nazivu dokumenata za nastavni predmet engleski jezik, koristiti će se kao istoznačnica kurikulu u ovom doktorskom radu.

Pregled dosadašnjih istraživanja (maksimalno 5000 znakova s praznim mjestima)

Internacionalne komunikacije i globalizacijski utjecaji zahtijevaju interkulturalno razumijevanje. Prema Sablić (2018), škole su postale mjesta gdje se susreću različite kulture i jezici te se učenicima treba omogućiti stjecanje interkulturalnih kompetencija. Jukić (2013) navodi da je u današnjem dinamičnom svijetu interkulturalizam obilježje svih društava pa je razvijanje interkulturalne kompetencije pojedinca iznimno važno. Hratić (2018) naglašava važnost preobrazbe obrazovnog sustava koji bi poklanjao veću pozornost kulturnoj osjetljivosti jer bi ona kod učenika razvijala poštovanje, uvažavanje i pozitivan stav prema drugačijima i različitim.

Hratić i Piršl (2007) smatraju da interkulturalni odgoj i obrazovanje podrazumijevaju više od postojanja svjesnosti o različitosti te da interkulturalno učenje znači multikulturalno društvo. U okvirima takvoga učenja, kompetencije bi se trebale temeljiti na otvorenosti, poštivanju i prihvaćenosti. Sercu (2010) uočava da sve više odgojno-obrazovnih djelatnika i poslodavaca prepoznaje važnost interkulturalne kompetencije. Drandić (2012) potiče usvajanje interkulturalnih kompetencija nastavnika kako bi lakše uspostavili poticajnu interakciju i komunikaciju s učenicima.

Prema Byramu (1997), interkulturalna kompetencija je sposobnost zadovoljavajuće interakcije i komunikacije s osobama druge kulture i zemlje na stranom jeziku. Bruner (2000) ističe kulturnu prirodu razvoja spoznaje i pritom ističe važnost okruženja – konteksta. Byram (2000) navodi da se interkulturalna kompetencija sastoji od znanja, vještina i stavova.

Prema Byramovu modelu, interkulturalna kompetencija nije stalna, nego je vještina koja se razvija cjeloživotnim učenjem (Zheng, 2014). Stoga se može poboljšati produbljivanjem znanja, vještina i stavova o jeziku koji su potrebni za uspješnu interkulturalnu komunikaciju. Fantini (2012) tvrdi da se iz navedenog može zaključiti da postoji veza između usvojenosti stranih jezika i interkulturalne kompetencije. Liu (2009) navodi da se više istražuje korištenje kulture u poučavanju stranih jezika, nego sama interkulturalna kompetencija.

Moeller & Nugent (2014) ukazuju da je nužno pripremiti učenike na suradnju u globalnom svijetu odgovarajućom komunikacijom s pripadnicima drugih kultura. Prema Celce-Murcia (2001), treba poučavati interkulturalnu svjesnost u sklopu nastave stranih jezika jer će biti potrebna učenicima u stvarnom svijetu.

Interkulturalna komunikacijska kompetencija u nastavi stranih jezika označava aktivnosti povezane s ponašanjem i obrascima govora kao što je odgovarajući izbor razgovornih tema i neverbalna komunikacija (Hismanoglu, 2011). Prema Fantini i Tirmizi (2006), interkulturalna komunikacijska kompetencija je kombinacija sposobnosti kojima pojedinac može funkcionirati u okolini drugih kultura koje su drugačije od njegove kulture te da je takva kompetencija sastavni dio razvoja višejezične multikulturalne perspektive koja nema jednojezični pristup djelovanju pojedinca.

Prema Sevimel-Sahin (2020), interkulturalna komunikacijska kompetencija je vještina učinkovite i prigodne komunikacije s govornicima drugih zemalja i različitih kultura s ciljem prenošenja željene

poruke. Korištenje engleskoga jezika kao „lingua franca“ i „internacionalnoga jezika“ naglašava činjenicu da je važan za razumijevanje kulturnog konteksta, kao i uspješnu komunikaciju među različitim kulturama (Han, 2013).

Byram (2009) smatra da bi nastavnici stranih jezika trebali planirati nastavu tako da u poučavanje uključe ishode, materijale i metode koji razvijaju specifične elemente interkulturnalne kompetencije. Kragulj i Jukić (2010) smatraju da multikulturalni kontekst društva nastavi upućuje nove zahtjeve na koje ona mora odgovoriti novim rješenjima poput pružanja mogućnosti stjecanja interkulturnih kompetencija.

„Život u višejezičnom i višekulturnom svijetu obvezuje obrazovne sustave na uključivanje razvoja međukulturnosti u program učenja i poučavanja stranoga jezika na svim razinama i vrstama obrazovanja kako bi se naglasila važnost razvoja učenikove svijesti o sebi kao pojedincu i društvenome biću zainteresiranome za upoznavanje različitosti i učenje o njima. Tijekom odgojno-obrazovnoga procesa potiče se razvijanje stavova i svjesnost te stjecanje znanja i vještina o drugim kulturama kako bi se razvila međukulturalna kompetencija i bolje razumijevanje i poštovanje različitih kultura.“ Kurikulum za nastavni predmet Engleski jezik za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj (2019) i Kurikulum za nastavni predmet Engleski jezik za strukovne škole na razini 4.2 u Republici Hrvatskoj (2019).

Prema Álvarez Valencia (2014), ubrzani razvitak engleskoga jezika kao dominantnog svjetskog jezika ukazao je na sve veću potrebu integracije kulture u kurikulum stranih jezika. Liddicoat (2008) naglašava potreban razvitak interkulturnih vještina u učenju i poučavanju stranih jezika. Prema Byram (2013), pojedini nastavnici su uvidjeli priliku da u poučavanje uključe razvoj osobnosti učenika kroz razumijevanje drugih zemalja, naroda i jezika.

Interkulturni pristup učenju i poučavanju stranoga jezika potiče se ne samo u recentnoj literaturi primijenjene lingvistike, nego i u kurikulumskim uputama kao što je Zajednički europski referentni okvir za jezike — učenje, poučavanje i vrednovanje (Vijeće Europe, 2005). Young i Sachdev (2011) su proveli istraživanje o stavovima i nastavnoj praksi iskusnih nastavnika iz Sjedinjenih Američkih Država, Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske i Francuske o korištenju modela interkulturnalne komunikacijske kompetencije u poučavanju engleskoga kao stranoga jezika. U posebnom fokusu bio je Byramov jezično-pedagogijski model interkulturnalne komunikacijske kompetencije, a rezultati su pokazali da većina nastavnika smatra da je interkulturnizam važan za njihov rad.

Cilj i hipoteze istraživanja (maksimalno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj istraživanja je utvrditi jesu li i u kojoj mjeri interkulturni sadržaji zastupljeni u kurikulumima engleskoga jezika u srednjim školama te utvrditi postoje li razlike u kurikulumima s obzirom na vrstu srednje škole (gimnazija ili strukovna škola) u Republici Hrvatskoj.

Istraživanje polazi od sljedećih istraživačkih pitanja:

1. Jesu li u kurikulumima engleskoga jezika gimnazija i strukovnih škola zastupljeni interkulturni

sadržaji?

2. Koje interkulturalne teme su najčešće zastupljene u kurikulumima engleskoga jezika gimnazija i strukovnih škola?
3. U okviru kojih se ishoda u kurikulumima engleskoga jezika gimnazija i strukovnih škola ostvaruju interkulturalni sadržaji?
4. Jesu li u nastavi engleskoga jezika zastupljeni interkulturalni sadržaji i provode li ih nastavnici?

Korpus i metodologija istraživanja (maksimalno 6500 znakova s praznim mjestima)

U ovom doktorskom radu analizirat će se kurikulumi engleskoga jezika u srednjim školama (gimnazijama i strukovnim školama) u Republici Hrvatskoj. Odabrane su gimnazije (opća, jezična, klasična, prirodoslovno-matematička i prirodoslovna gimnazija) i srednje strukovne škole na razini 4.2. u Republici Hrvatskoj. S obzirom na razlike u statusu jezika (prvi ili drugi strani jezik), godini učenja stranoga jezika i broja sati nastave u godini (primjerice 70, 105 ili 140 sati), odabran je kurikulum engleskoga jezika kao prvoga stranoga jezika (9. godina učenja u prvom razredu srednje škole) s tri sata nastave tjedno (105 sati godišnje u prvom, drugom i trećem razredu te 96 sati u četvrtom razredu srednje škole).

Istraživanje će se provesti putem analize sadržaja koja je u potpunosti prikladna za problem istraživanja. Analiza će se provesti u programu MAXQDA te će sadržavati istraživačku matricu s varijablama o interkulturalnim sadržajima. Određene su ključne riječi za analizu sadržaja utemeljene na dostupnim dokumentima o interkulturalizmu poput službenih dokumenata Europske Unije kao što su Zelena knjiga i Bijela knjiga o međukulturnom dijalogu u izdanju Vijeća Europe; Opća deklaracije o ljudskim pravima, Smjernica o interkulturalnom obrazovanju i srodnii dokumenti Ujedinjenih Naroda; UNESCO-va Preporuka o odgoju i obrazovanju za međunarodno razumijevanje, suradnju i mir te poštivanje ljudskih prava i temeljnih sloboda. Ključne riječi su: ljudska prava, sloboda, razumijevanje, tolerancija, zajedništvo, priateljstvo, privatnost, identitet, obrazovanje, kultura, vrijednosti, komunikacija, suradnja, inkluzija i održivi razvoj.

Kao jedinice konteksta odabrane su nastavne teme. Primjerice, u prvom razredu gimnazija nastavne teme su: ovo sam ja, moj svijet, moji školski dani, posebni dani i datumi, umjetnost, priroda, sport, glazba, identitet, digitalno građanstvo, putovanja i aktualne društvene teme, dok se u strukovnim školama pojavljuju teme vezane uz sektor ili zanimanje. Jedinice registriranja bit će ishodi iz tri domene iz kurikuluma engleskoga jezika u srednjim školama (gimnazijama i strukovnim školama) u Republici Hrvatskoj: komunikacijska jezična kompetencija, samostalnost u ovladavanju jezikom i međukulturna komunikacijska kompetencija. Primjerice, u kurikulumu engleskoga jezika za prvi razred srednje škole u domenama komunikacijske jezične kompetencije i samostalnost u ovladavanju jezikom nalazi se po šest ishoda, dok se u domeni međukulturna komunikacijska kompetencija nalaze četiri ishoda.

Prema Bognar (2012), u kvalitativnom istraživanju je istraživač ključni instrument. Kako bi se dobila potpunija slika o istraživanom problemu, u istraživanju će se kombinirati različiti izvori podataka,

istraživačkih metoda i instrumenata pa će se osim analize sadržaja primijeniti sustavno promatranje nastave uz protokol za promatranje nastave. Sustavno promatranje nastave će biti ostvareno snimanjem pomoću digitalne video kamere i mobilnog uređaja. Posjeti i snimanje nastave bit će realizirani u 2023. godini prisustvom istraživača koji neće sudjelovati u aktivnostima nastavnog procesa. Video zapisi će biti korišteni za naknadnu analizu nastave.

Prije početka istraživanja nastavnici će biti informirani kako bi razumjeli svoju ulogu u njemu te će se pribaviti njihov dobrovoljni pisani pristanak za snimanje nastave engleskoga jezika. S obzirom da se nastava engleskog jezika s tri sata nastave tjedno organizira u dva puta, planirano je snimanje blok sati. Broj sati će se dogovarati s predmetnim nastavnikom i ravnateljem odabrane škole, ali će se snimati barem četiri sata po nastavniku. Bit će odabrani nastavnik engleskoga jezika iz gimnazije i nastavnik engleskoga jezika iz strukovne škole.

Sustavnom promatranju nastave će se pristupiti protokolom za promatranje nastave u obliku postojeće aplikacije. Promatrat će se kategorije poput razrednog ozračja, uključenosti i motiviranosti učenika te individualizacije poučavanja. Uvodni dio protokola sastojat će se od osnovnih podataka o nastavniku čija se nastava opaža, vremenu održavanja nastavnog sata, razrednom odjelu i tematskoj jedinici. Nastavak protokola bit će namijenjen prikupljanju podataka relevantnih za problem istraživanja.

Poseban naglasak istraživač će staviti na zastupljenost interkulturnih sadržaja u nastavi poput korištenih interkulturnih tema i nastavnih metoda koje potiču interkulturnizam. Sablić (2018) daje prijedlog nastavnih metoda koje pomažu u razvijanju interkulturnih kompetencija kao što su suradničko učenje, učenje putem različitosti i diskusija koje će omogućiti učenicima sjecanje stvarnog iskustva pri čemu pitanje interkulturnih kompetencija postaje od ključne važnosti.

U istraživanju će se u potpunosti uvažavati etički aspekt istraživanja. S obzirom da je u istraživanju planirana i metoda promatranja nastave, istraživač će osim pisane suglasnosti nastavnika, zatražiti pisane suglasnosti roditelja učenika i ravnatelja škola. Nastavnicima će biti osigurana zaštita privatnosti i tajnosti podataka. U analizi i interpretaciji rezultata istraživanja umjesto njihovih imena koristit će se oznake prema kojima će se razlikovati sudionike istraživanja. Ujedno će biti izbjegnuto navođenje točnih podataka institucija u kojima je provedeno istraživanje. Po završetku istraživanja, sudionici će biti informirani o rezultatima istraživanja.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (maksimalno 500 znakova s praznim mjestima)

Očekivani znanstveni doprinos istraživanja očitovat će se u utvrđivanju zastupljenosti interkulturnih sadržaja u kurikulumima engleskoga jezika gimnazija i strukovnih škola u Republici Hrvatskoj i korištenju dobivenih rezultata za unaprjeđivanje nastavne prakse povezane s interkulturnizmom u odgoju i obrazovanju. Ova tema je aktualna na globalnoj razini te je značajna za pedagošku teoriju i praksi jer bi mogla pridonijeti produbljivanju znanstvenih spoznaja u području interkulturnizma.

Popis literature (maksimalno 15 referenci)

1. Alvarez Valencia, J. A. (2014). Developing the intercultural perspective in foreign language teaching in Colombia: a review of six journals. *Language and Intercultural Communication*, 14(2), 226-244.
2. Aronowitz, S. i Giroux, A. (1991). *Postmodern Education: politics, culture and social criticism*. Minnesota Press.
3. Bognar, B. (2012). Pedagogija na putu prema pluralizmu znanstvenih paradigm i stvaralaštvu. U: N. Hrvatić i A. Klapan (ur.), *Pedagogija i kultura* (str. 100-110). Hrvatsko pedagogijsko društvo.
4. Bruner, J. (2000). *Kultura obrazovanja*. Educa.
5. Byram, M. (1997). *Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence*. Multilingual Matters.
6. Byram, M. (2000). *Routledge encyclopedia of language teaching and learning*. Taylor & Francis Routledge.
7. Byram, M. (2009). Intercultural Competence in Foreign Languages. U D. Deardorff (Ur). *The SAGE Handbook of Intercultural Competence* (str. 321-332). Sage Publications.
8. Byram, M. (2013). Intercultural communicative competence in foreign language education: questions of theory, practice and research. *The Language Learning Journal*, 41(3), 251-253.
9. Celce-Murcia, M. (2001). *Teaching English as a Second or Foreign Language*. Heinle & Heinle.
10. Drandić, D. (2012). Interkulturalne kompetencije nastavnika i barijere u interkulturalnoj komunikaciji (str. 83-92). U Posavec, K. i Sablić, M. (Ur.) *Pedagogija i kultura-Interkulturalna pedagogija: prema novim razvojima znanosti o odgoju*. Hrvatsko pedagogijsko društvo.
11. Fantini, A. (2012). *Language: An essential component of intercultural communicative competence*. Taylor & Francis Group.
12. Fantini, A. i Tirmizi, A. (2006). Exploring and Assessing Intercultural Competence. *World Learning Publications*, 1.
13. Han, Y. (2013). Research on fostering intercultural communication competence of foreign language learners. *Cross-Cultural Communication*, 9(1), 5-12.
14. Hismanoglu, M. (2011). An investigation of ELT students' intercultural communicative competence in relation to linguistic proficiency, overseas experiences and formal instruction. *International Journal of Intercultural Relations*, 35(1), 805-817.

15. Hrvatić, N. i Piršl, E. (2007). Interkulturalne kompetencije učitelja. U N. Babić (Ur.). *Kompetencije i kompetentnost učitelja* (str. 221-228). Učiteljski fakultet Osijek; Kherson State University.
16. Hrvatić, N. (2018). Interkulturalne kompetencije i europske vrijednosti. U N. Hrvatić (Ur.) *Interkulturalne kompetencije i europske vrijednosti* (str. 197-207). Odsjek za pedagogiju/Zavod za pedagogiju - Filozofski fakultet u Zagrebu i Visoka škola za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici.
17. Jukić, R. (2013). Konstruktivizam kao poveznica poučavanja sadržaja prirodnosnanstvenih i društvenih predmeta. *Pedagogijska istraživanja*, 10(2), 241-265.
18. Kragulj, S. i Jukić, R. (2010). Interkulturalizam u nastavi. U A. Peko, M. Sablić i R. Jindra (Ur.), *Obrazovanje za interkulturalizam* (str. 169-190). Učiteljski fakultet Osijek.
19. Liddicoat, A. J. (2008). Pedagogical Practice for Integrating the Intercultural in Language Teaching and Learning. *Japanese Studies*, 28(3), 277-290.
20. Liu, J. (2009). Students' construal of intercultural communication competence and intercultural communication teaching. *Intercultural Communication Studies*, 18(2), 88-102.
21. Livazović, G. (2017). The Multifaceted Aspects of Migrant Education. U M. Kezunović Krašek, A. Kathwtharani i M. Naji (Ur.), *Knowledge for My Dreams: The Way towards Ethical Education - Good Practices in the Education of Refugees and Migrants: collection of expert contributions* (str. 74-83). Europski parlament.
22. Ministarstvo znanosti i obrazovanja (2019). Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Engleski jezik za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj. Narodne Novine, 7.
23. Ministarstvo znanosti i obrazovanja (2019). Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Engleski jezik za strukovne škole na razini 4.2 u Republici Hrvatskoj. Narodne Novine, 10.
24. Moeller A. J. i Nugent K. (2014). *Building intercultural competence in the language classroom*. Robert M. Terry.
25. Ministarstvo znanosti i obrazovanja (2018). Nacionalni kurikulum Republike Hrvatske za predškolski, osnovnoškolski i srednjoškolski odgoj i obrazovanje.
26. Piršl, E., Benjak, M., Diković, M., Jelača, M. i Matošević, A. (2016). *Vodič za interkulturalno učenje*. Ljevak.
27. Sablić, M. (2014). *Interkulturalizam u nastavi*. Ljevak.
28. Sablić, M. (2018). Nastavne metode koje pomažu u razvijanju interkulturalnih kompetencija. U N. Hrvatić (Ur.) *Interkulturalne kompetencije i europske vrijednosti* (str. 68-75). Odsjek za pedagogiju/Zavod za pedagogiju - Filozofski fakultet u Zagrebu i Visoka škola za menadžment u turizmu

informatici u Virovitici.

29. Sercu, L. (2010). Assessing intercultural competence: a framework for systematic test development in foreign language education and beyond. *Intercultural Education*, 15(1), 73-89.
30. Sevimel-Sahin, A. (2020). A survey on the intercultural communicative competence of ELT undergraduate students. *Eurasian Journal of Applied Linguistics*, 6(2), 141-153.
31. Young, T. J. i Sachdev, I. (2011). Intercultural communicative competence: exploring English language teachers' beliefs and practices. *Language Awareness*, 20(2), 81-98.
32. Zheng, J. (2014). Assessing intercultural communicative competence in college English teaching. *International Journal of English Language Teaching*, 1(2), 73-77.
33. Vijeće Europe (2005). *Zajednički europski referentni okvir za jezike — učenje, poučavanje i vrednovanje*. Školska knjiga.

IZJAVA

Izjavljujem da nisam prijavio/prijavila temu doktorske disertacije (s istovjetnom temom) ni na jednom drugom sveučilištu.

U Osijeku, 3. studenog 2022.

Potpis

M. Bošan

Napomena*

Izv. prof. dr. sc. Marija Sablić

Molimo Vas da ispunjeni Obrazac 1 pošaljete u električkom i u tiskanom obliku (potpisani) referentu za doktorski studij u Uredu za studentska pitanja.

*Pod napomenu navesti budućeg mentora

